

hele Lovforslaget ikke er nødvendigt, og at det, som det foreligger her, kun er til Skade for Faget. Sagen er nemlig den, at i de 5—6 Aar, dette Lovforslag har været fremme, er der ad Organisationens Vej skaffet en Ordning af Forholdene her inde i Kjøbenhavn, og i Provinserne tiltrænges det slet ikke. Dertil kommer, at der er sket en Sondring i Bageridriften; saaledes at Rugbrødsbageriet i næsten alle større Byer er gaaet over til at blive en fabrikmæssig dreven Virksomhed. Dette gør, at Arbejdet ikke er mere end halvt saa stort i Bagerierne som tidligere, og at i hvert Fald Fritiden er saa tilstrækkelig, at der ikke tiltrænges nogen som helst yderligere Udvidelse deraf. Men jeg kan ganske godt forstaa, at dette Lovforslag er kommet frem. Der er jo lovgivet i andre Lande paa dette Omraade, og saa har man ment, at her var der jo ogsaa noget at gøre i den Retning, uden at man har taget Hensyn til den Forskel, der er mellem Forholdene i andre Lande og herhjemme. I Tyskland, hvor der er lovgivet med Hensyn til Friheden paa Helligdage, er man dog ikke gaaet længere end til 16 Timers samlet Fritid i Døgnet. Østrig er det eneste Land, hvor man er gaaet yderligere, men der ere Forholdene ogsaa blevne i den Grad uheldige, at den ene Deputation efter den anden har henvendt sig til Regering og Rigsdag om Forandring, og der er ogsaa sket nogen Forandring, men Forholdene ere alligevel højst uheldige. I England er alt Natarbejde afskaffet, det passer altsaa ikke med vore Forhold. Men saa have vi tilbage vort Naboland Norge, hvor der for nogle Aar siden blev vedtaget en Lov i den Retning. Da det første Venstreministerium der kom til Roret, var det rimeligt, at det maatte skynde sig at indfri nogle af de Løfter, det havde givet Socialdemokraterne, og man mente saa, at man lettest kunde komme ud over det ved at lave denne lille, nemme Lov om Bageridriften. Og i hvert Tilfælde fik det den Virkning, at Fjerdeparten af de norske Bagerier i Løbet af kort Tid maatte ophøre med deres Drift, og en Mængde arbejdsløse Svende maatte gaa omkring og kunde umulig finde Beskæftigelse, hvortil der kom saadanne Forhold som, at Spioneri og Angiveri florerede saa stærkt, at en Bagermester i Kristiania, der havde efter Kl. 6 om Aftenen udtaget Brød af sin egen Ovn, for at det ikke skulde brændes, da Arbejderne vare gaaede, blev angivet for dette Forhold. Den norske Bagerstand lod saa denne Sag gaa til

Højesteret, og der blev han idømt en Bøde paa 200 Kr., fordi han ikke havde ladet Brødet staa i Ovnen og blive brændt, han maatte ikke arbejde efter Kl. 6. Man har imidlertid set, at det var galt, som Forholdene havde udviklet sig, og der er sket en Forandring deri, uden at de dog have faaet det i en saadan Gænge, at det kan betragtes som tilfredsstillende for Faget. Ligesom det er vanskeligt at lovgive ved at drage Konsekvenser fra, hvad der gælder i et andet Land, kan det ogsaa være vanskeligt paa et saadant enkelt Omraade at lovgive for et Fag, hvor Forskellighederne i Driftsmaaden ere saa store som i Bagerfaget mellem den store By Kjøbenhavn, Provsbyerne og det øvrige Land. Der findes ifølge de statistiske Oplysninger af 25de Maj 1897 i Kjøbenhavn 281 Forretninger med 1098 Arbejdere, i Købstæderne og Handelspladserne 910 Forretninger med 1890 Arbejdere og i Landkommunerne 1361 Forretninger med 1701 Arbejdere, tilsammen 2552 Forretninger med 4689 Arbejdere. Arbejdernes Antal fordelte sig saaledes, at uden Arbejdere var der 568 Forretninger, med 1—5 Arbejdere var der 1882 Forretninger, med 6—20 Arbejdere var der 96 Forretninger og med over 20 Arbejdere kun 6 Forretninger i alt. Mechanisk Drivkraft benyttedes i 108 Forretninger, hovedsagelig Rugbrødsfabrikker. Særlig i Jylland fordelte Antallet sig saaledes, at i Byer og Handelspladser var der 417 Forretninger med 853 Arbejdere og i Landkommunerne 622 Forretninger med 581 Arbejdere. I Jylland alene var der saaledes 1039 Bagerier med 1434 Arbejdere. Som de Herrer ville se, var der altsaa i Kjøbenhavn 281 Forretninger, medens det øvrige Land talte alle de øvrige, over 2000 Forretninger. Hvis nu dette Lovforslag i den foreliggende Form blev ophøjet til Lov, kunde maaske en Del af, hvad her staar, særlig med Hensyn til Fridøgnet, realiseres for Kjøbenhavn og særlig for de større Bageriers Vedkommende, men for de mindre Bagerier vilde det meget vanskeligt for ikke at sige umuligt kunne realiseres, og i Provinserne kunde det slet ikke lade sig gøre.

Af Lovforslagets to Hovedparagraffer, §§ 1 og 2, er jo den ene et Stykke Helligdagslovgivning og den anden en Slags Beskyttelseslovgivning med Hensyn til de unge Lærlinge. Jeg skal med Hensyn til Lærlingene først bemærke, at allerede i og for sig ere de jo ved Lærlingeloven beskyttede mod, hvad her staar, og ved Fabrikloven af 23de Maj 1873 ogsaa. Den